

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра українознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-

педагогічної роботи

Антон ПАНТЕЛЕЙМОНОВ

Серпня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Історія України

рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u>
<u>рівень</u>	
галузь знань	<u>24 – Сфера обслуговування</u>
спеціальності	<u>242 – Туризм,</u>
освітні програми	<u>Туризм, Міжнародний туристичний бізнес</u>
спеціалізація	
вид дисципліни	<u>обов'язкова</u>
факультет	<u>Міжнародних економічних відносин та туристичного</u>
<u>бізнесу</u>	

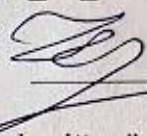
2021/2022 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою філософського факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна «_30_» ____ червня ____ 2021 року, протокол №_7_

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Наталя АКСЬОНОВА канд. іст. наук, доцент кафедри українознавства

Програму схвалено на засіданні кафедри українознавства
Протокол від “_29_” ____ червня ____ 2021 р. №_11_

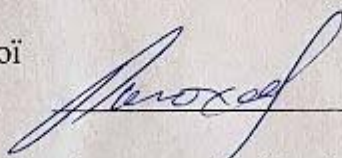
Завідувач кафедри українознавства

Дмитро ЧОРНИЙ

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Туризм»

Гарант освітньо-професійної програми «Туризм»

Іван ПОСОХОВ

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародний туристичний бізнес»

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародний туристичний бізнес»

Олена ЄВТУШЕНКО

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Протокол від “_26_” ____ серпня ____ 2021 року, протокол №_1_

Голова науково-методичної комісії

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Історія України» складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки бакалавра за спеціальністю 242 – «Туризм», освітні програми «Туризм», «Міжнародний туристичний бізнес».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є поглиблення знань студентів з історії України, ознайомлення з основними тенденціями розвитку сучасної історичної науки, оволодіння методами роботи з історичними джерелами та науковою літературою.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є визначення ролі історії України в системі соціально-гуманітарних наук; оволодіння навичками самостійного пошуку наукової літератури, ознайомлення з основами традиційної та модерної історіографії; висвітлення найважливіших дискусійних проблем; оволодіння сучасними засобами вивчення історичних джерел та наукових публікацій, прийомами їх аналізу та здобуття на цій основі практичних навичок для оцінки поточних суспільних процесів та явищ.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти **компетентностей** відповідно до ОПП:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

ЗК 3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК 10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії

ЗК 13. Здатність планувати та управляти часом

ЗК 14. Здатність працювати в команді та автономно

ФК1. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності

ФК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

1.3. Кількість кредитів 3.

1.4. Загальна кількість годин 90 год.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова / за вибором	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
1-й	1-й
Лекції	
32 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	

42 год.	82 год.
Індивідуальні завдання	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент повинен досягти таких результатів:

знати:

- основні епохи в історії України та їх хронологію;
- витоки української нації та її місце у загальнолюдських процесах;
- суспільно-економічні, політичні, культурні процеси історичного розвитку українського народу;
- хронологію, етнологію, державотворчі, культурологічні, конфесійні принципи періодизації історичного розвитку України;
- зародження та розвиток українського етносу, національного та державного відродження;
- процеси побудови суверенної демократичної держави;
- діяльність історичних осіб, політичних партій з питань землевпорядкування.

вміти:

- аналізувати історичні процеси, події, факти;
- брати участь у дискусіях на суспільно-історичні теми;
- формувати сучасну історико-політичну культуру, свою громадську позицію;
- користуватися категорійно-понятійним апаратом історичної наук, історичними джерелами та довідковими матеріалами з історії України;
- застосовувати знання з історії України у процесі розв'язання професійних завдань.
- уміти доводити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення;
- проводити пошук інформації з використанням відповідних джерел для прийняття обґрунтованих рішень;
- зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти програмних результатів навчання відповідно до ОПП, зокрема:

- ПРН8 Ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися;
- ПРН11 Володіти державною та іноземною (ними) мовою (мовами), на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності;
- ПРН16 Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості;
- ПРН17 Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері;
- ПРН18 Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях;
- ПРН19 Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань;
- ПРН20 Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання;
- ПРН21 Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності;
- ПРН22 Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях;

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Давня, середньовічна та ранньомодерна історія України.

Тема 1. Вступ до історії України.

Предмет і завдання курсу. Методологічні проблеми вивчення історії України. Джерела та історіографія. Періодизація української історії.

Тема 2. Найдавніші цивілізації і стародавні держави на українських землях.

Поява людського життя та археологічні пам'ятки на території України. Неолітична революція. Трипілья: археологічна культура чи цивілізація. Особливості соціально-економічного, політичного та культурного розвитку античних міст-держав Північного Причорномор'я та скіфів. Етногенез слов'ян. Східнослов'янські племена в I тис. н. е.

Тема 3. Україна в добу раннього та розвинутого середньовіччя.

Утворення ранньосередньовічної держави на українських землях. Норманська та слов'янська теорії походження давньоруської держави. Еволюція суспільно-політичного та економічного устрою українських земель. Поширення християнства. Церковна архітектура Києва та Чернігова. Причини розпаду ранньосередньовічної держави. Князівства Середнього Подніпров'я. Галицько-Волинська держава. Соціально-політичний портрет київських князів. Монгольська навала. Вплив Золотої Орди на політичне життя українських земель.

Тема 4. Українські землі в добу пізнього середньовіччя та ранньомодерні часи.

Входження українських земель до складу Великого князівства Литовського. Українські землі в складі Великого князівства Литовського. Земські привілеї. Особливості політичної системи, Вальний сейм, Магдебурзьке право в Україні. Литовські статuti. Люблінська унія 1569 р. Колонізація українських земель. Фільваркова система. Слободи. Релігійна ситуація в українських землях. Брацький рух. Полемічна література. Поява греко-католицької (уніатської) церкви та її значення для розвитку суспільства. Формування низового та реєстрового козацтва. Еволюція козацького руху в 1590-ті – 1630-ті роки. Соціально-політична характеристика шляхти в Україні. Петро Сагайдачний, Костянтин Острозький, Іван Вишенський, Петро Могила як політичні і культурні діячі. Соціально-економічні наслідки перебування Українських земель у складі Речі Посполитої (1569-1647 рр.).

Тема 5. Визвольна війна під керівництвом Богдана Хмельницького. Становлення української козацької держави.

Причини та характер Визвольної війни. Утворення і розвиток козацької держави (Гетьманщини). Політика зовнішньополітичних союзів Богдан Хмельницького. Переяславська Рада. Березневі статті. Іван Виговський. Гадяцький трактат. Руїна: причини та характер громадянської війни. Особливості політичної орієнтації гетьманів Лівобережної та Правобережної України в 1660-1680-ті рр. Іван Брюховецький, Петро Дорошенко, Юрій Хмельницький.

Тема 6. Українські землі в кінці XVII – XVIII ст.

Гетьманування Івана Мазепи: історичні міфи і реалії (кінець XVII – початок XVIII ст.). Коломацькі статті. Поступове обмеження автономії Гетьманщини в 1709-1783 рр. Правобережна Україна в складі Речі Посполитої. Гайдамацький рух. Соціально-політична характеристика української козацької старшини. Українська дерев'яна та мурована церковна архітектура. Козацькі літописи. Слобідська Україна як історико-культурний регіон.

Розділ 2. Україна в XIX-XXI ст.: формування модерної нації та держави.

Тема 7. Українське національно-культурне відродження (кінець XVIII – перша половина XIX ст.).

Особливості національно-культурного відродження в Наддніпрянський та Західній Україні. Форми та прояви українського відродження. «Історія Русів». Харківський університет та його роль в розвитку української культури. Тарас Шевченко: оцінка

суспільно-політичного значення творчості поета. Кирило-Мефодіївське братство. Микола Костомаров. «Закон Божий. Книга буття українського народу».

Тема 8. Українські землі в складі Російської та Австро-Угорської імперій.

«Великі реформи» 1860-1870-х рр. в Російській імперії: особливості проведення і наслідки в українських землях. Становлення та розвиток місцевого самоврядування. Національний рух у Східній Україні в другій половині XIX ст. Громади. Михайло Драгоманов та його «Листи на Наддніпрянську Україну». Особливості економічного і суспільно-політичного життя в Західній Україні. Москвофільство і народовство. «Просвіти». Виникнення українських політичних партій, їх програмні вимоги та діяльність. Концепція «органічного розвитку». Українська культура другої половини XIX – початку XX ст.: стан освіти, література, розвиток театру. Наукова діяльність Михайло Грушевського. Іван Франко, Євген Чикаленко. Володимир Винниченко, Микола Міхновський. Соціальні верстви українського суспільства в умовах наздоганяючої модернізації: селяни, інтелігенція, робітники (соціально-політичний портрет).

Тема 9. Українська національно-демократична революція (1917-1920 рр.).

Українська Центральна Рада. Створення УНР. Боротьба за владу в Україні в кінці 1917 – на початку 1918 рр. Конституція УНР (1918 р.). Українська держава. Більшовизм в Україні. Створення УСРР. ЗУНР: виникнення, історична доля. Селянський повстанський рух в Україні 1918-1920 рр. Здобутки, наслідки, уроки національно-демократичної революції.

Тема 10. Україна в 1920-1930-ті рр.

Особливості непу в Україні. Радянська Україна і створення СРСР. Політика коренізації (українізації). Літературна дискусія 1925-1928 рр. Микола Хвильовий про європейську орієнтацію української культури. Політичне, культурне та повсякденне життя в УСРР 1920-х рр. Діячі української політики та культури: Християн Раковський. Сергій Єфремов. Микола Скрипник

Радянська модернізація кінця 1920-1930-х рр. Індустріальний розвиток України в умовах форсованої індустріалізації 1930-х рр. Голодомор 1932-1933 рр.: причини та наслідки. Західна Україна, Північна Буковина та Закарпаття в 1920-1939 рр. Національно-визвольний рух. ОУН. Ідеологія «інтегрального націоналізму». УНДО.

Тема 11. Україна в роки Другої світової війни.

Українське питання в європейській політиці напередодні та на початку Другої світової війни (1939-1941 рр.). Початок Другої світової війни і доля українських земель. Бойові дії в Україні в 1941-1944 рр. Воєнно-політична ситуація в Україні у 1941-1942 та 1943-1944 рр. Нацистський окупаційний режим. Рух Опору. Радянські партизани та бійці УПА: соціально-політична характеристика керівників та рядових учасників руху Опору.

Тема 12. УРСР в добу кризи тоталітарної системи (1945-1991 рр.).

УРСР в повоєнний період: особливості відбудови. Політична ситуація в Західній Україні (1945-1953 рр.). Політичне, соціально-економічне та культурне життя в Україні в 1953-1991 рр. Радянська людина як суспільний феномен в УРСР (1960-ті – 1991 рр.). КПУ в політичній системі УРСР. Дисидентський рух 1950-1980-х рр.: типологія, форми та методи боротьби. Книга Івана Дзюби «Інтернаціоналізм чи русифікація?» Соціально-політичний портрет українського дисидента 1950-1980-х рр.

Тема 13. Українська незалежна держава.

Проголошення незалежності України. Становлення політичної системи: подолання радянського спадку, поширення європейських цінностей. Формування державних

структур, органів місцевого самоврядування, громадянського суспільства. Особливості багатопартійності у посттоталітарній Україні. Кризові явища в економіці та спроби реформ. Вибір зовнішньополітичної стратегії. Історія української національної символіки. Стан та проблеми розвитку освіти, науки, мистецтва.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	У тому числі					Усього	у тому числі				
		Л	С	Ла б	ін д	С.р .		л	С	ла б	ін д	С.р .
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Давня, середньовічна та ранньомодерна історія України.												
Тема 1. Вступ до історії України.	5	2	2			3	2					2
Тема 2. Найдавніші цивілізації і стародавні держави на українських землях.	7	2				3	7	1				6
Тема 3. Україна в добу раннього та розвинутого середньовіччя.	7	2	2			3	6					6
Тема 4. Українські землі в добу пізнього середньовіччя та ранньомодерні часи.	7	2				3	7	1				6
Тема 5. Визвольна війна під проводом Б.Хмельницького. Становлення української козацької держави.	5	2	2			3	7	1				6
Тема 6. Українські землі в кінці XVII – XVIII ст.	7	4				3	7	1				6
Разом за розділом 1	38	14	6			18	36	4				32
Розділ 2. Україна в XIX-XXI ст.: формування модерної нації та держави.												
Тема 7. Українське національно-культурне відродження (кінець XVIII – перша половина XIX ст.).	6	2	2			3	7					7
Тема 8. Українські землі в складі Російської та Австро-Угорської імперій.	7	4				3	7					7
Тема 9. Українська національно-демократична революція (1917-1920 рр.).	8	4	2			3	8					8
Тема 10. Україна в	7	2	2			4	8	1				7

1920-1930-ті рр.												
Тема 11. Україна в роки Другої світової війни.	7	2	2			4	8	1				7
Тема 12. УРСР в добу кризи тоталітарної системи	7	2				4	8	1				7
Тема 13. Українська незалежна держава.	10	2	2			3	8	1				7
Разом за розділом 2	52	16	10			24	54	4				50
Усього годин	90	32	16			42	90	8				82

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Вступ до курсу. Методика роботи студентів по вивченню курсу «Історія України»	2	-
2	Українські землі у складі Литви та Польщі (середина XIV – перша половина XVI ст.)	2	-
3	Українська козацька держава в останній чверті XVII–XVIII ст.	2	-
4	Українські землі в імперській період (кінець XVIII – початок XX ст.)	2	-
5	Революційні події 1917-1921 рр. в Україні.	2	-
6	Україна в роки другої світової війни (1939–1945 рр.)	2	-
7	Україна в період «перебудови» та боротьби за державну незалежність (1985–1991 рр.)	2	-
8	Україна в роки незалежності	2	-
Усього годин		16	-

5. Завдання для самостійної робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денне	заочне
1	Відвідування Харківського історичного музею імені М. Ф. Сумцова	10	15
2	Відвідування Музею історії ХНУ імені В. Н. Каразіна	10	15
3	Підготовка та захист презентації «Історія очима моїх родичів» з підбором фото, переказів і спогадів членів сім'ї.	11	22
4	Підготовка та захист презентації «Історія моєї вулиці» з підбором бібліографії та ілюстрацій з історичних джерел	11	30
	Разом	42	82

6. Індивідуальні завдання

Не передбачені

7. Методи навчання

Методи навчання – взаємодія між викладачем і студентами, під час якої відбувається передача та засвоєння знань, умінь і навичок від викладача до студента, а

також самостійної та індивідуальної роботи студента. При проведенні визначених планом видів занять використовуються такі методи:

1. Під час викладення навчального матеріалу:
 - словесні (бесіда, пояснення, розповідь, інструктаж);
 - наочні (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження);
 - практичні (вправи, практичні роботи, дослідні роботи).
2. За організаційним характером навчання:
 - методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності;
 - методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності;
 - методи контролю та самоконтролю у навчанні;
 - бінарні (поєднання теоретичного, наочного, практичного) методи навчання.
3. За логікою сприймання та засвоєння навчального матеріалу: індуктивно-дедукційні, репродуктивні, прагматичні, дослідницькі, проблемні тощо.

Основні форми навчального процесу при вивченні дисципліни «Історія України»:

- навчальні заняття;
- самостійна робота студентів;
- робота в наукових бібліотеках та пошук літератури у мережі Інтернет;
- контрольні заходи.

2. Види навчальної роботи студентів:

- лекція;
- семінарське заняття;
- консультація;
- іспит.

Дисципліна передбачає використання традиційних, активних та інтерактивних методів навчання (дебати, мозковий штурм, лекції з використанням інтерактиву, методи оцінювання і самооцінювання, планування та інші). З-поміж традиційних методів використовуються: 1). Пояснювально-ілюстративний метод – студенти отримують знання на лекції, з навчальної або методичної літератури в «готовому» вигляді. Сприймаючи й осмислюючи факти, оцінки, висновки, студенти залишаються в рамках репродуктивного (відтворюючого) мислення. Застосовується для передачі великого масиву інформації. 2). Метод проблемного викладу – використовуючи різноманітні джерела й засоби, викладач, перш ніж викладати матеріал, ставить проблему, формулює пізнавальне завдання, а потім, розкриваючи систему доказів, порівнюючи точки зору, різні підходи, показує спосіб рішення поставленого завдання. 3). Частково-пошуковий, або евристичний, метод – організація активного пошуку рішення висунутих у навчанні (або самостійно сформульованих) пізнавальних завдань або під керівництвом викладача, або на основі евристичних вказівок.

Процес мислення набуває продуктивного характеру, але при цьому поетапно направляється й контролюється викладачем або самими студентами на основі роботи над програмами і навчальними посібниками. Найчастіше застосовується на семінарах.

Комунікативні методи поділяються на пасивні й активні: у перших провідна роль належить викладачеві (студент лише фіксує зміст лекції, протоколює дії викладача тощо); в активних методах ініціатива належить студентові, який активно контактує з викладачем (активні методи поділяються на групові (мозковий штурм, круглий стіл, ділові ігри) та індивідуальні методи (інтерв'ювання, вільний діалог, експертні ігри)).

З метою активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні дисципліни «Історія України» використовуються різноманітні методи навчання, а саме: вербальні (словесні), наочні та практичні методи, які включають в себе як подання матеріалу викладачем (лекція, розповідь, пояснення, бесіда), так і роботу студентів з підручником, довідковою, і навчальною літературою та пошуком її у глобальній мережі Інтернет, робота з історичними джерелами, виконання тестових завдань, підготовка самостійної роботи і презентацій до семінарських занять тощо. Метод викладання навчального

матеріалу визначаються викладачем у залежності від цілей і завдань, виду занять, змісту теми, можливостям (інтелектуальним, психологічним, морально-етичним тощо) студентів, наявним умовам і часу, відведеному для вивчення теми.

Під час лекцій використовуються наступні методи: пояснювально-ілюстративний, або інформаційно-рецептивний метод - істоична реконструкція, лекція, пояснення, робота з історичними джерелами, демонстрація тощо, проблемний метод подачі навчального матеріалу, частково-пошуковий або евристичний методи, коли викладач розділяє проблему на частини, студенти здійснюють окремі кроки щодо розв'язування підпроблем. Під час викладання навчального матеріалу лекції використовується мультимедійна презентація.

8. Методи контролю

Засвоєння тем розділів (поточний контроль) здійснюється на практичних заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи студента під час лекційних та практичних занять (групова дискусія);
- контроль та оцінювання якості підготовки та розробки проєктних завдань під час виконання самостійної роботи студентів;
- контроль засвоєння теоретичного та практичного матеріалу (у вигляді тестування);
- контроль та оцінювання вмінь вирішувати розрахункові, ситуаційні та інші задачі;
- контроль та оцінювання вмінь проводити самостійні наукові дослідження та презентувати їх із застосуванням сучасних інформаційних технологій.

Критерії оцінювання роботи студентів на семінарських заняттях:

Ваговий бал – 5. Максимальна кількість за усі виступи: $8 \times 5 = 40$ балів.

5 балів – красномовний виступ, риторично грамотний за усіма параметрами оцінювання.

4 бали – логічний виступ, інформаційно повний, продуманий.

3 бали – виступ за темою з частковими порушеннями параметрів красномовства.

2 бали – формальний виступ з намаганням схематично викласти тему.

1 – зауваження, доповнення.

0 – пасивна присутність.

Критерії оцінювання робіт за самостійними завданнями:

За завдання з самостійної роботи студенти можуть набрати $4 \times 5 = 20$ балів максимально. Критерієм оцінки самостійної роботи є наявність власної (авторської) позиції; пов'язаність змісту есе із сучасними українськими реаліями (практичними чи теоретичними); наявність висновку й посилань на літературу і джерела.

5 балів – робота виконана на високому теоретичному рівні, містить аналіз побаченого і добре обґрунтовану авторську позицію.

4 бали – має незначні недоліки з питань самостійної роботи, авторська позиція обґрунтована не досить послідовно.

3 бали – не містить критичного аналізу, неповністю висвітлена проблематика.

2 бали – робота не містить достатньо джерел і літератури, відсутня авторська позиція

1 бали – робота має компілятивний характер, помилки в оформленні.

0 балів – плагіат, несамостійно виконана робота

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення екзамену. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин

Вміст екзаменаційного білета й оцінювання відповідей на екзамені:

Теоретичне питання – 15 балів

Питання на знання біографії – 10 балів

За бажанням студент має можливість обрати тестову форму екзаменаційного білета (білет містить 20 тестових завдань, студент одержує 2 бали за кожну вірну відповідь)

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на екзамені студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть також додатково враховуватись такі види активностей здобувача:

- проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);
- участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з проблем використання сучасних освітніх технологій (з підготовкою есе, прес-релізу, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом);
- участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях з проблем використання сучасних освітніх технологій (в розробці анкетних форм, проведенні опитувань, підготовці та проведенні фокус-груп, обробці результатів дослідження, підготовці звіту, презентації результатів тощо, що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

У разі настання / подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти надається можливість скласти екзаменаційну роботу в тестовій формі (екзаменаційне завдання містить 40 тестових завдань, здобувач одержує 1 бал за кожну вірну відповідь) дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Історія України» для спеціальності «Туризм» <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=4388>.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання													Екзамен	Сума
Розділ 1						Розділ 2							40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13		
5	5	5	5	5	5	4	4	4	4	4	4	4		
30 балів (з них: активна робота на семінарських заняттях – 5 балів; за кожну самостійну роботу – 5 балів)						30 балів (з них: активна робота на семінарських заняттях – 5 балів; за кожну самостійну роботу – 5 балів)								

T1, T2 ... T13 – теми розділів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за чотирирівневою шкалою
	для іспиту
90-100	відмінно
80-89	добре
70-79	
60-69	
50-59	задовільно
1-49	незадовільно

10. Рекомендована література

Основна література

1. Бойко О.Д. Історія України: підручник / О.Д.Бойко. – 5-те вид., доп. – Київ : Академвидав, 2014. – 717 с.
2. Історія України: підручник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів / [О. М. Бут, М. І. Бушин, Ю. І. Вовк та ін.]; за заг. ред. д.і.н., проф. М. І. Бушина, д.і.н., проф. О. І. Гуржія; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Черкаси: ЧДТУ, 2016. – 644 с.
3. Яковенко Н.М. Нарис історії України з найдавніших часів до кінця XVIII століття // режим доступу <http://history.franko.lviv.ua/PDF%20Final/Jakovenko.pdf>
4. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX-XX століття // <https://uamoderna.com/biblioteka/hrytsak-naryse-istorii-ukrainy>

Допоміжна література

5. Багалій Д.І. Вибрані праці: у 6 т. Т.5: Історія колонізації Слобідської України. Ч.1. – Харків : Видавництво Народної української академії (НУА), 2007. – 575 с.
6. Брайчевський М. Утвердження християнства на Русі / М.Ю.Брайчевський. – К.: Наукова думка, 1988. – 261 с.
7. Верстюк В. Махновщина. Селянський повстанський рух на Україні (1918-1921) / В.Ф.Верстюк. – Київ : Наукова думка, 1991. – 368 с.
8. Голод 1932-1933 років в Україні: причини та наслідки. – К.: Наукова думка, 2003. – 888 с.
9. Горобець В.М. «Це вікопомне склеювання знову в одне...». Зовнішньополітичні стимули та соціополітичні аванси для впровадження Гадяцької унії 1658 р. // Український історичний журнал. – 2009. – №4 – С. 48-66.
10. Грушевський М.С. Історія України-Руси: В 11 т., 12 кн. – К.: Наукова думка, 1991-2000.
11. Дзюба І. Інтернаціоналізм чи русифікація? / І.М.Дзюба. – К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2005. – 330 с.
12. Дзюба І. Тарас Шевченко. Життя і творчість. – 2-у вид., доопрац. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 718 с.
13. Довженко О.П. Щоденникові записи, 1939-1956. – Х.: Фоліо, 2013. – 879 с.
14. Дорошенко Д. Мої спомини про недавнє минуле (1914-1920 роки). – К.: Темпора, 2007. – 632 с.
15. Історія української культури. – К.: Наукова думка, 2001-2011. – Т.1-5.
16. Касьянов Г. Незгодні: українська інтелігенція в русі опору 1960-1980-х років. – К.: Либідь, 1995. – 224 с.
17. Касьянов Г.В. Система владних відносин у сучасній Україні: групи інтересу, клани та олігархія // Український історичний журнал. – 2009. – №1 – С. 160-180.

18. Кентій А.В., Лозицький В.С. Партизанський рух 1941-1944 рр. в Україні // Український історичний журнал. – 2005. - №3. – С. 3-16.
19. Кирило-Мефодіївське товариство: У 3 т. / Упоряд. О.О.Франко, М.І.Бутич, І.І.Глизь. – Київ : Наукова думка, 1990.
20. Кульчицький С. Комунізм в Україні: перше десятиріччя (1991-1928). – К.: Основи, 1996 . – 396 с.
21. Лисяк-Рудницький І. Історичні есе. – К.: Основи, 1994. – Т.1-2.
22. Мірчук П. Нарис історії Організації Українських Націоналістів. Т.1. 1920-1939. – Мюнхен, Лондон, Нью-Йорк: Українське Державне видавництво, 1968 . – 642 с.
23. Моця О.П. Київська Русь і країни Європи: характерні риси східнослов'янської державності, рівні міжнародних відносин та напрями контактів // Український історичний журнал. – 2007. – №1 – С. 4-19
24. Національні відносини в Україні у ХХ ст.: 3б. док. і мат. – К.: Наукова думка, 1994. – 560 с.
25. Переяславська Рада 1654 року: Історіографія та дослідження. – К. : Смолоскип, 2003 . – 891 с.
26. Політична історія України ХХ ст. – К.: Генеза, 2002-2003. – Т. 1-6.
27. «Початок Русі: Південь і Північ» (матеріали круглого столу) // Український історичний журнал. – 2008. – №3 – С. 4-30.
28. Слюсаренко А.Г., Томенко М.В. Історія української конституції. – К.: Т-во «Знання» України, 1993. – 192 с.
29. Смолій В.А., Степанков В.С. Українська національна революція ХVІІ ст. (1648-1676 рр.). – К.: ВД "Києво-Могилянська академія", 2009 . – 447 с.
30. Таїрова-Яковлева Т. Іван Мазепа і Російська імперія. Історія «зради». – К.: Кліо, 2013. – 403 с.
31. Чухліб Т.В. Мазепинська Україна між Російською та Шведською коронами: дилема вибору протекції // Український історичний журнал. – 2009. – №2 – С. 16-39.
32. Шаповал Ю.І. Петро Шелест у контексті політичної історії України ХХ століття // Український історичний журнал. – 2008. – №3 – С. 134-149.
33. Яковенко Н. Українська шляхта з кінця ХІV до середини ХVІІ століття. Волинь і Центральна Україна. – 2-е вид., переглянute і виправлене. – К., 2008.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Національна бібліотека України імені В. Вернадського (Київ) URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Інститут українознавства імені І. Крип'якевича НАН України (Київ) URL: <http://www.inst-ukr.lviv.ua>
3. Інститут української археографії та джерелознавства імені М. Грушевського НАН України (Київ) URL: <http://www.gilan.uanet.net/nasu/hiuass.html>;
4. Ізборник. Історія України ІХ- ХVІІІ ст. Першоджерела та інтерпретації URL: lytopys.org.ua
5. Інститут історії України НАН України URL: <http://www.history.org.ua>
6. Українська Друга світова 1939-1945 URL: <http://www.ww2.memory.gov.ua>
7. Historians URL: <http://www.historians.in.ua>
8. Історія без міфів URL: <https://www.youtube.com/channel/UCXx3yVx9paWJBLZVqQ8CRQ>
9. Історична правда URL: <https://www.istpravda.com.ua>
10. ЛІКБЕЗ: історичний фронт URL: <https://likbez.org.ua/ua/>

12. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

- дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;
- дистанційно на платформі Classroom проводиться контроль самостійної роботи та фіксуються результати практичних занять;
- дистанційно на платформі Телеграм проводяться консультації та обговорюються проблемні питання;
- аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 100% практичних занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборonoю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти **екзамен в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Історія України» для спеціальності «Туризм» <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=4388>